

En nøytral sekretær i FN En redegjørelse under utarbeidelse

Den nå fratrådte generalsekretær i FN, Trygve Lie, var en av hovedmennene da våre London-farere i samarbeide med de meget omtalte bakmenn utarbeidet hevnløvene mot dem, som ikke blindt gikk med i den store krigen, den som til slutt bragte hele verden ut i den fortvilte situasjon som preger alle mennesker i dag. — Nå er han altså utenfor og så samles oppmerksomheten om hans etterfølger.

Det danske blad «Revision» skriver om dette:

«Vi kjenner intet til etterfølgeren, Hamarskjöld, men han er i hvert fall fra det nøytrale Sverige, hvis befolkning aldri har kunnet godkjenne det, som for 8 år siden tok sin innflytning i Norge og Danmark og som fortsetter. Det er mulighet for at

han — hvis FN da har noen mulighet for å være annet enn en kostbar snakkemaskine og et feriested for politikere - vil se nøyeere på foreteelsene i de andre to skandinaviske land. En objektiv redegjørelse er under utarbeidelse. Den sendes til FN's generalsekretær, til Amerikas president, medlemmene av Senatet og Representantenes hus, til innflytelsesrik amerikansk presse, til Englands dronning, premierminister Churchill medlemmer av det engelske overhus, og underhus m. fl. Ingen av de vestlige stormakter kan være interessert i en fortsettelse av de nåværende rettstilstander i Norge og Danmark, og en nøytral generalsekretær i FN kan betydelig innflytelse under forutsetning av at han tar sin stilling alvorlig».

Politisk uro i Island

Det er valg 28. juni

Island forbereder seg på alltingsvalg og det skal finne sted 28. juni. Det imøteses med stor spenning, da det også kan føre til regjeringsskifte.

Fremskrittspartiet (venstre) har på sin kongress besluttet å oppsi regjeringssamarbeidet med Selvstendighetspartiet (høyre) og vil at regjeringen skal inngi sin avskjedsbegjæring straks etter valget. Hertil kommer at det er dannet to nye partier, som vil medvirke til å spre stemmene, slik at det er ytterst vanskelig å spå noe om valgets resultater.

Innen Selvstendighetspartiet oppsto det ved presidentvalget ifjor en alvorlig split-

telse som har ført til at det er dannet et nytt konservativt parti som vil oppstille kandidater uavhengig av Selvstyrepartiet. Enn videre er det dannet et halvkommunistisk parti, Det republikanske parti, som ligger midt i mellom kommunistene og sosialdemokratene og som er en ukjent faktor.

Uansett valgresultatene kan man imøtese en regjeringsskifte, som kan komme til å volde president Asgeir Asgeirsson store vanskeligheter. Et av de spørsmål som kommer til å spille en stor rolle i valgkampen er planen om opprettelse av en islandsk splittelse innenfor partiene.

«Dei har stoli heile arbeiderrørsla»

«Ei overklasse av byråkratar»

Knut Gamlekaas har i bladet «Skog- og Landarbeideren» skrevet en artikkel som har tittelen «Nokre kjettar-

tankar», og vi gjengir et avsnitt:

«Det har vorti so uhyggjelig langt millom medlemane

Mord er mord Ulikhetene for loven

Fra diskusjonen i «Slesvigeren» mellom pastor Ris-højgaard og Claus Frost:

Frost slutter et innlegg således:

«Jeg skylder Dem regnskap for påstanden om å så ondt blod. Well — jeg mener — at man sår ondt blod, når man pukker på sin rett og overser sin plikt. Jeg mener, at man sår ondt blod når man straffer en mann for noe og belønner en annen for den samme gjerning. Når man hylder den vindende general og henger ham som taper. Når man sier at man selv er hvit og motparten svart. Når man skriver spaltelange artikler om englendernes heltemodige commando raids, deres heltemodige «silent killers» og ser med på de tyske SD-folkene. Når man berømmer Secret Service og FBI og forsakter Gestapo. — I en krig er menneskene dyr, onde dyr. Hvis man kan bruke den noe dårlige betegnelsen. Hensikten helliger midlet på begge sider. Metodene veksler ikke så stort.

Mord er mord enten det begås av en nazist, en kommunist eller hjemmefrontmann.

«Revision» nr. 3—1953.

og tillitsmennene i våre dager. Dei siste sit med hendene fulle av alle slags oppdrag i organisasjonsliv og statsstyre at dei har lita tid til å halde oppe sambandet med gamle arbeidskamerater. Veigar som ingen går, gror til, veit vi. For ikkje å tala om alle dei som kjem til ombod og embete, livet på skulebenk og eksamensbord. Vi får ei overklasse av byråkratar med andre livsvanar og tenkjemåter enn arbeidarane.

Det er ikkje fritt for anna enn den tanken stundom melder seg at dei har stoli heile arbeidarrørsla frå oss, — og gjort ho til si personlege betemark. Difor får alle festtalane altfor ofte ein besk smak».

Stille om justismordene

Et høyt aktet medlem av det britiske overhus skriver til meg følgende:

«If the German Admirals and Generals were War Criminals, we were War Criminals too. If we were not War Criminals, neither were they, and that is the truth. If the French were right — and they were right — in abolishing collective crimes and ex post facto crimes, then most of the War Crime trials were a tragedy, resulting in judicial murder».

I oversettelse:

«Hvis de tyske admiraler og generaler var krigsforbrytere, var vi også krigsforbrytere. Sannheten er at hverken de eller vi var det. Hvis franskmennene gjorde rett i å avskaffe kollektive forbrytelser og ex post facto forbrytelser, var de fleste krigsforbryter-prosesser en tragedie og resulterte i justismord».

Vårt norske «rettsoppgjør» stiller seg ikke på noen måte gunstigere enn de såkaldte krigsforbyterprosesser. Nei, tvertimot. Grunnlaget for den rettsløshet som har hersket i Norge siden 8. mai 45, blev fundamentert av utenriksminister Trygve Lie i London. Han forpliktet regjeringen til å straffe alle politiske motstandere og da spesielt selvsagt dem som hadde tatt et fast standpunkt mot kommunismen. Der blev undertegnet traktat med fremmede makter om å dømme oss strengt. De norske myndigheter var således forhåndsforpliktet til å dømme oss.

For orden skyld laget man «lover» og ga dem tilbakevirkende kraft, da man ikke var trygg for at de man allerede hadde ville være effektive nok.

Det nytter ikke lenger å prøve å prate seg vekk ved å

kalle disse lover for «amnesti-lover». Ikke en gang 100 Arntzener og Andenæser evner å forandre på det faktum, at Grunnloven forbyr å gi lover tilbakevirkende kraft. Det juridiske visvas som er prestert for å forsvare en slik lovgivning er et utslag av åndsbolsjevisme, og Sovjet var derfor sterkt interessert i at hele Europa blev befengt med denne. Den del av Europa de ikke ved hemmelige avtaler hadde lov til å besette, skulle forpestes med rettsløshet. Det er lyktes, og USA's velstand kan ikke redde Europa, hvis ikke den klan av justisforbrytere som har herjet vårt kontinent settes utenfor. Uten rett — ingen kultur.

Motivene for «rettsoppgjøret» er nu på det rene. Legenden om det tyske overfall 9. april er definitivt avlivet. — England og Frankrike har påtatt seg skylden.

Regjeringen Nygaardsvold tok parti for fienden, flyktet sammen med den og gikk i dens sold. På hjemmebane samarbeidet den borgerlige Englands-klikk med okkupanten, da man trodde Hitler skulle seire. Klikken vil alltid prøve å komme seg inn med den sterkeste. Det lønner seg. Alt ville man ofre av gamle guder, ja selv Kongen skulle få sparken for å tilfredsstillte tyskerne.

Men så kom det tyske nederlag. Man hadde kompromittert seg. Hva skulle man så gjøre?

Jo, danne «hjemmefront» og gjøre seg fortjent til vi-rak når England seiret.

Hvorledes var det så med dem som satt i England? Hadde de også meget på samvittigheten? Var det ikke den gjengen som var ansvarlig både for at forsvaret pr. 9. april var lik null og for at Norge tok parti for angriperen?

Der var et gunstig grunnlag (Fortsettes siste side)

FOLK og LAND

Ansvarl. utgiver og redaktør
Finn Brun Knudsen
Tlf. 557656 - Postboks 1407, Oslo

De gjorde andre til syndebukker

Den tidligere danske folketingsmann, Vald. Thomsen, har sendt et åpent brev til medlemmene av Rigsdagen om det politiske rettsoppgjør, som fandt sted etter den tyske okkupasjons slutt og som har mange likhetspunkter med det norske — utgått som det var fra det internasjonale hevnkollegium som hadde sitt sete i London. Han fremholder i brevet at rigsdagsmedlemmene sikkert selv har en levende følelse av at det i årene etter befrielsen er skjedd ting, som gjør at store deler av befolkningen rent ut sagt tviler på at rigsdagsmennene er oppriktige, når det dreier seg om det aller viktigste i Grunnloven, det som angår frihetsgodene og rettssikkerheten. Under grunnlovsbehandlingen beklaget et medlem, at Landstinget i 1945 ikke stanset straffelovstillegget som han erklærte at «vi nå alle er kjed av» — han mente åpenbart, som vi nå alle skammer oss over.

Allerede i 1945—46 søkte en rekke behjertede menn å tale rigsdagsmennene tilrette og i 1947 sendte over 100 ansatte kvinner og menn en adresse til Rigsdagen, hvori det ble pekt på, at dansk rett er blitt kompromitert ved, at handlinger som under besettelsen har vært i klar overensstemmelse med landets lover, baketter gjøres straffbare og at personer gjøres til gjenstand for rettslig forfølgning, fordi de har vært medlemmer av lovlige partier. Det nevnes forøvrig i det åpne brev flere bøker om dette emne og endelig henvendelsen av 1951 — hvori en lang rekke av Danmarks beste navn tar bestemt avstand fra de former, hvorunder «rettsoppgjøret» etter besettelsen er gjennomført og de resultater det har ført til, og de fordømmer fremgangsmåten ved å gi lover tilbakevirkende kraft.

Det krav som stilles til Rigsdagen lyder: «Prinsippene i FN's vedtagelse av absolutt forbud mot tilbakevirkende straffbargjørelse av lovmedholdige handlinger og skjerpelse av straffutmålingen, bør legges til grunn for en revisjon av rettsoppgjørets domfellelser».

Det åpne brev slutter med følgende: «Jeg vil blot ønske at I, der frifandt jer selv og gjorde andre til syndebukker, — snart vil gjøre jer fortjent til oppreisning».

Når vi omtaler fhv. folketingsmann Vald. Thomsens åpne brev, så er det forat våre lesere kan se, at Danmark sliter med de samme problemer som vi og med den samme «dom i egen sak» som preger våre egne stortingsmenn og politikere. «Der findes ikke ord skarpe nok til at karakterisere lavheden og foragteligheden i disse mænds optræden», skriver forfatteren Johs. Hohlenberg i sitt blad «Øieblikket».

Den norske undersøkelseskommisjon av 1945 unngikk klokkeligen å komme inn på sakens kjerne, når det gjaldt forutsetningene for det politiske rettsoppgjør. Den later til ikke å kjenne kapitulasjonsoverenskomsten av 10. juni 1940, på samme måte som den danske parlamentariske kommisjon synes å kjempe for livet for å komme utenom bevisene for sammenkomsten mellom den danske utenriksminister Munch og Himmler, den som førte til den smertefrie besettelse av Danmark. Den beskjeftiger seg ikke med Haagerkonvensjonen og den farer lett henover overenskomsten i London om det politiske rettsoppgjør. Parolen er: Ro omkring rettsoppgjøret! Men hverken i Norge eller Danmark vil denne ro komme, før sannheten er tvunget frem. Over dem som fortsatt vil hindre dette og forhale det endelig oppgjør vil dommen bli ubarmhjertig og skånselsløs.

Statsadvokat Dorenfeldt på krigsstien

Injuriesaken mot general-konsul P. Harsem var til behandling i Høyesterett i fire dage i forrige uke. Statsadvokat Dorenfeldt hadde atter en gang anledning til å legge for dagen sitt uforsonlige (stats-inspirerte?) hat mot alle som våger å rette en pekefinger mot det såkalte «rettsoppgjør». En mer subjektiv prosedyre enn den som statsadvokaten presterer ved denne leilighet, blir man heldigvis sjelden vitne til i en rettsal.

Harsems forsvarer, den velkjente og høyt respekterte Osloadvokat, Finn R. Schjødt — fikk en direkte anskuelsesundervisning i påtalemyndighetens imperative hensynsløshet mot dem som opphiselse, hat og politisk sluhet plaserte på tiltalebenkene fra 1945 og utover. Statsadvokat Dorenfeldts iltre freidighet ble tilsist for meget for den rolige og vel avbalanserte advokat Schjødt. I et sindig og saklik innlegg fant advokaten å måtte be Høyesterett om i sine domspremisses uttrykkelig å ta standpunkt til statsadv. form for prosedyre, tilsatt som den var med personlige utfall mot motstanderen i skranken. Statsadvokatens utfall går på min juridiske ære løs, sa advoktt Schjødt, den slags kan jeg ikke finne meg i.

Statsadvokat Dorenfeldt er en mangfoldig herre, som til fulle har forstått den nytte man ved litt behendighet kan dra av en «fri» presse. Spesielt er det — selvfølgelig, kan en vel si — Arbeiderbladet som har hans beviggenhet.

Umiddelbart før ankesaken skulle opptas til doms — belærte statsadvokaten Høyesterett om hvordan dommen burde lyde. I den forbindelse unnlot han ikke å ri sin spesielle kjepphest, trangten til med «His master's voice» å

kverke en hver opposisjon mot «rettsoppgjørets angriper». Hør nå bare! Vi refererer fra Arbeiderbladet:

«— Dommen bør også være et varsko for Harsems likesinnede og ta fra dem lysten til slike onde angrep i framtida. Denne saken har tross alt hatt sin misjon. — Jeg tror bestemt at den har revet grunnlaget vekk under landssvikorganet «8. Mai» — som nå har sluttet å komme ut. Men — det er nye farlige og betenkelige tendenser som bør stanses. Seinst for noen dager siden ble tidligere justisminister, nåværende høyesterettsdommer Gundersen injuriert på en slik måte i organet til «Forbundet for Sosial Oppreisning» at påtalemyndigheten overveier å gå til aksjon. Men mye vil avhenge av dommen i denne sak» (!!)

Altså, hypp, hypp, høystærværdige! Statsadvokat Dorenfeldt har skissert opp bravournummeret og knallet med pisken. Nå er det om å gjøre at man husker å gjøre de riktige vendingene. Hvis ikke — står «rettsoppgjøret» i fare! Pass derfor endelig på, mine herrer, når dere nå skal skrive dommen! Ingen vakling! Tenk på kollega Gundersen!

Vi skal komme tilbake til Harsem-sakens utfall i neste uke. Uansett denne saks betydning i og for seg er det i øyeblikket ridderen av det «fri» demokrati og den «blinde» rettferdighet, statsadvokat Dorenfeldts instruktørvirksomhet og truende piskeknall som mer enn noe kaller på oppmerksomheten.

Er ikke også statsadvokat Dorenfeldt snart moden for et kongelig kommandørkors? Slik at også han kunne rykke opp i kommandørens glørverdige fagforening?

H. N. H.

De siste tiders begivenheter har tilfulle vist oss at det lovpriste «arbeider-styre» ikke lite kan avverge streiker som det kan avskaffe arbeidsledigheten — og det tiltross for sine fagre valgløfter om «hele folket i arbeid».

Streikene er et kapittel for seg. — Det viser tillopp til opprør mot den byråkratiske terror innen fagbevegelsen. Og når det er tale om arbeidsledigheten, skyver lederne problemet fra seg med å si at det er bare sesongbetonet. De opererer med tall fra 27 til 30 tusen, men skulle man se realistisk på det, måtte man også ta med alle dem, som f. t. tjener sin verneplikt. Hadde de vært med i oppgavene, — ville man fått se ganske andre tall. Hertil kommer så flokken av tidligere NS-folk, som tar seg frem fra dag til dag uten regulært arbeid — men som heller ikke søker til arbeidskontorene — utstøtt som de føler seg.

Dette er imidlertid bare begynnelsen. Den manglende forståelse av det økonomiske liv lover og den uavlatelige tapping av bedriftslivets økonomi vil etter hvert få følger — som vel de færreste har oversikt over.

Under slike forhold anser vi det for nødvendig at «arbeider-styret» får løpe linen ut. Det kan ennå ta tid før uværet for alvor er over oss, men de som har fremkaldt det — bør også få beholde ansvaret, når det gjelder å redde stumpene ut av orkanen.

NORSK JORD

har sendt Landbruksdepartementet en lengere framstilling med kritikk av utkastet til den planlagte nye jordlov. Av plasshensyn må vi utsette gjengivelsen til neste nummer.

vil skje fordi man mener at Russlands nye hersker vil motta den bedre enn den nå avdøde. Tallet 1,2 millioner er ikke overdrevet, sier han, og oppgir følgende: ...

280 000 tyskere, 370 000 japanere, 63 000 italienerne, — 12 000 franskmenn, 5 000 østerrikere, 1 000 spanjere, 200 hollendere og et ikke nærmere kjent antall rumenere og ungarere.

Det oppgis ikke noen nordmenn, og det har vel sin dobbelte årsak: For det første deltok ikke de, som i dag har makten her hjemme — i krigen, og for det annet er det vel ikke så nøye med våre gutter som kjempet mot russerne i verdensoppgjørets første fase og ble tatt tilfange på østfronten.

De er jo «landssvikere».

ET FORSLAG

-nytter samtidig anledningen til å takke utgiverne for den fornøyelsen det er å motta avisen. —

Samtidig vil jeg nytte anledningen til å oppfordre alle gode nordmenn til å slutte opp om avisen. Vi må være klar over at hvis bare halvdel av tidligere NS-folk holder sammen vil vi være en makt som de nuværende makthavere ikke kan komme forbi slik uten videre. Og selv om de fleste av oss er flådd ganske godt, så er det likevel ikke så smått med oss at vi ikke skulle kunne holde gående en avis. — Hvis vi bare ville måtte vi kunne få i stand en dagsavis — som måtte kunne måle seg med de største Oslo-aviser. Den måtte endog kunne drives med overskudd — hvis det økonomiske grunnlag var godt ifra starten. — Det sies at det var bortimot 100 000 NS-medlemmer i sin tid. —

Hvis bare 10 tusen av oss ofret kr. 100,— ville vi straks ha en start-kapital på 1 mill. kroner. Og så meget som vi tidligere har ofret på mange måter, så mener jeg at alle tidligere medlemmer — omgående burde sende sine 100 kroner til avisen — for hvis det ble gjort ville dagsavis snart kunne komme ut — og

med så godt økonomisk grunnlag — at de andre hetsavisene ikke ville kunne ødelegge oss. Jeg tror også at det ville bli en avis som det ville bli rift om, om ikke særlig lang tid. For et slikt tiltak var den ingen vits for de andre å tie ihjel — for det ville simpelthen ikke nytte. For det lar seg nemlig ikke nekte at det fremdeles er pengene som har makten, og pengene kan vi meget lett skaffe — hvis vi bare vil. —

Jeg må si det hadde vært en sann fornøyelse å fått gjort det hett for løgnhalsene og forvrangerne på denne måten. Jeg oppfordrer alle kjente og ukjente gode nordmenn til å gi sin mening til kjenne her i avisen om dette. Mine 100 kroner er til disposisjon så snart et tilstrekkelig antall av likesinnete har meldt seg. Nytter samtidig høve til å sende en hilsen til alle lidelsesfeller fra Espeland, Ekelund og Knappen konsentrasjonsleirer. Utholdenhet belønnes alltid.

Johs. G. Tofte.

DE UNDERTRYKTE

Det var tungt å lese i vårt blad for en tid siden om læreren som hadde 13 barn og som måtte gå ifra sin stilling straks etter krigen var slutt. Fortellingen gir grunn til atskillige refleksjoner.

Redaksjonen forbeholder seg å avkorte innleggene under denne spalte. Skriv kort.

Det fortelles at nøden var ubeskrivelig. Tilbake var bare igjen et fortvilet menneske og barnenes såre gråt. — Det er jo slik med barn — de kan fratas alt, og allikevel er de så rike. En kan ikke berøve dem barnelengselen og barnesjelen. Vi voksne blir så ofte fylt av hat og bitterhet — ikke slik med barnene —ingen kan trenge seg inn i barnenes paradisi. Det er fortellinger av denne art som gjør at en blir bitter mot det norske samfund. Larvik-presten fikk hele Norges land i mot seg da han forsøkte å tale forsoningens Evangelium. Han burde ha fått alle de norske kristne på sin side, absolutt og ubetinget. Han stod nemlig på kristendommens grunn. Hamarbispen stod for høyt. Han fikk ikke så mange imot seg. Hva har

jeg ikke hørt om Hamarbispen som har gått fra fengsel til fengsel og fra selle til selle for å forsøke å hjelpe de undertrykte og de elendige. Hva tid så man dette, en biskop som går fra fengsel til fengsel.

Jeg undres på hva barnene i vår fortelling måtte ha følt når far ble tatt av politiet — den følelseløse brigade, de hårdhjertedes divisjoner, — som ikke tar hensyn til nød og elendighet.

Olaves.

EN ADRESSE!

Georg Hanssens adresse ble etterlyst under leserspaltene og en av våre lesere ringte oss og oppga den.

Her er den:
Langestrasse 14 (20 a) Walsrode (Hann.)

RO OM «RETTSOPP-GJØRET»

Det må være en sår samvittighet som plager stortingsmennene og da særlig sosialistenes representanter. Les bare referatene fra debatten om kunstnerlønnen. Den forteller om et uforsonlig hat og om en uavlatelig fortsettelse av forfølgelsene. Vi må engang bli ferdig med oppgjøret fra krigen også, sa Smitt Ingebretsen, men så svarer Lødborg: Det er in-

gen grunn til å jamre seg over oppgjøret og si at nå må vi bli ferdig med det. Nei vi blir ikke ferdig når Stortinget selv fortsatt skal være overdommere og straffe og hevne helt til gravens rand. Dette tyder på en ømskinnethet som har sitt utspring i en stadig indre kamp mot en plagende samvittighet.

La oss derfor fortsette vår kamp for rettferdigheten og la oss stadig rippe opp i samvittigheten. Vi vet hvor folket står i dag, men stortingsmennene i sine korridorer synes å ha tapt forbindelsen med sine velgere som i dag er trett av de stadige forfølgelser og som i opprevne tider vil ha en rettferdig slutt på forfølgelsene mot sine egne landsmenn.

Jeg takker «Folk og Land» for det utrettelige arbeide og for den kultiverte form for gjenreisningskampen. Den må og skal føre frem.

Aksel.

FOLK og LAND

kr. 4,00 pr. kvartal, kr. 8,00

pr. halvår, kr. 16,00 pr. år

Benytt postgiro nr. 164 50.

UKENS KRONIKK

Vesterlandenes sykdom - Det totalitære demokrati

En protestant i dagens åndelige debatt

«Så snart det i vårt åndsliv dukker opp noe primært, et vulkansk element — så tar offentligheten affære for å virke som en fosterfordriver. Den stiller opp med sine foreningsdebatter, rundbords-, for- og bisittere, generalforsamlingsmatadorer, lager opprop, samler underskrifter i fortidens eller fremtidens navn, til benefise for mødre og barn: — Kulturfilosofene, kulturprofetene, krisefenomenologene myldrer frem, fordømmer, eliminerer, utrydder- og naturligvis også d'herrer sjefredaktører i sine store presse-limousiner som de fast ansatte demningsarbeidere, som de er, og dessverre lykkes det dem — i dag som alltid — å kvele det hele i fødselen — og alt dette for å beskytte demokrati og humanitet».

En mann som kan skrive noe slikt, er selvsagt ikke persona grata i dagens eunukpolitikk, men det forhindrer ikke at han er kommet i sentrum for den åndelige debatt i Tyskland. Han heter Gottfried Benn og er opprinnelig Berliner-læge. Allerede i 30-årene var han kjent som en enestående dikterisk begavelse. Hans dikt, noveller og essays fortalte om en sproglig billedkraft og en særpreget individualitet av det sjeldne. Han holdt seg til å begynne med utenfor all politikk, men ble grepet av nasjonalsosialismens eruptive kraft. Han hante emigrantene, disse «sivilisasjonsamatører», disse «fremskrittstrubadurer», som ikke forstod sin tid. Men det varte ikke lenge før denne typiske individualist slo om. Han fikk

delvis tale- og skriveforbud allerede i 1936, totalt i 1938, og hans bøker ble da inndratt som entartet litteratur. Men han ble hjemme og i 13 år lot han ikke høre fra seg. Så hendte det i 1948 at det litterære tidsskrift «Mercur» ba ham om et bidrag. Han svarte: «Når man som jeg i de siste femten år er blitt betegnet som et svin av nazistene, som en idiot av kommunistene, som en åndelig prostituert av demokratene, som en renegat av emigrantene, som en patologisk nihilist av de religiøse — da er man ikke forhippen på atter å trede frem for offentligheten».

Men denne kraftsalve forhindret ikke at Gottfried Benn kort tid etter hadde utgitt hele tre bøker og at han siden har stått i sentrum for den kulturelle debatt i Tyskland. Det sies da også, at selvom emigrantene i dag står som de rettferdige, står folk som Benn til gjengjeld som de vitende. Og skal man forstå hva det skjedde med mennesket i Hitlers Tyskland, kan man ikke gå til Thomas Mann, men må oppsøke ex-nazistene, de som var med til den bitre ende.

Oppvokset med stemningen fra Spenglers Vesterlandenes undergang — har Benn skapt en dikterisk myte om menneskets gjennfødelse, dets for-

vandling. Diskusjonen om Vesterlandets sykdom og krise føres etter hans mening på et forkjert plan. «I de siste firti år har den samme gruppe holder diskutert den samme gruppe problemer med de samme grupper av argumenter med vennlig assistanse av kausal- og kondisjonsetninger — og de er nådd til de samme grupper av resultater, som de kaller synteser. — Eller også har de ikke nådd noe resultat og så taler de om krise. Hele denne forestilling virker noe matt, som en banal libretto, den virker stivnet og skolastisk, det er det samme typegalleri med støv og kulisser», sier han. Det er ikke fra historien, det er heller ikke gjennom diskusjon at vi skal vente fornyelsen. Diskontinuerlig, ikke historisk skjer livskraftens utvikling. Det, som dreper alt spontant i vår kultur, er «intelligensens hundske krypen for de politiske begreper». Oppfattelsen av mennesket som et samfundsdyr, dette greske feilgrep, denne balkanidé, er kimen til den undergang som nå fullbyrdes. De politiske begreper er blitt de primære, demokrati og humanitet har ødelagt alle skapende krefter, — idet deres betydning er blitt overvurdert. Demokratiet er den beste statsform, sier Benn, men det er katastro-

falt som ideologi. Humanitet er nødvendig i dagliglivet, men den er verdiløs som kulturfaktor. Kultur oppstår ikke ved flertallsbeslutninger eller ved sosial medlidenhet, men ved suverene handling i isolasjon.

Det som Benn vender seg mot, er «det totalitære demokrati». Skal Vesterlandet fornyes, må det gis plass for de spontane krefter. I politikken kan det aldri skapes noe evig, noe absolutt. Det politiske liv avspeiler en økonomisk interessebrytning, mens livsanskuelser må holdes på avstand. En slik relativisering av det politiske vil gi et overskudd av skapende kraft, som kan fornye den døende menneskehet.

En livsanskuelse er ikke sann eller falsk, men mere eller mindre fruktbar, sier han. Å fare vild og allikevel stadig være nødsaget til å stole på sitt indre, det er mennesket, og hinsides seir og nederlag begynner dets storhet. Bli i seg selv alene, ikke gjøre noen ansvarlig for sine ødeleggelser og ikke etterlate seg selv hos noen — ikke ha noe annet enn sine tvil og kriser, finne seg i slag og tie, men alltid huske at man må holde hånden rolig på tømme, når man rider med ulver, det er Benns råd.

Dette er bare noen spredte riser av den eruptive protestant i dagens idédiskusjon. Vi vil nok få høre mere om ham og fra ham senere, selvom det ikke vil skje i vår hjemlige idéverden — for den er sørgerlig begrenset. Og så er jo Benn tysker!!

Da Forbundet for Sosial Oppreising fikk «landssvikoppjøret» inn for Stortinget ifjor, var det naturligvis ikke forat Stortinget skulle være noen ankeinstans for de av domstolene avsagte dommer i «landssviksaker». Det var forat Stortinget etter at dets medlemmer samvittighetsfullt hadde satt seg inn i stoffet og i den etter okkupasjonen utkomne litteratur om emnet skulle føle seg oppfordret til å nedsette en sakkyndig nemnd til undersøkelse av om «landssvikoppjøret» er uriktig — helt eller delvis. De hovedspørsmål som da skulle undersøkes måtte da være følgende:

1. Var Norge i krig med Tyskland også etter Norges kapitulasjon den 10. juni 1940? Dette viktige hovedspørsmål er etter min mening altfor overfladisk behandlet av domstolene. Deres avgjørelse er antagelig bygget på et forvansket referat fra en Finnmarksavis av Kongens tale før rømningen av landet, benyttet av riksadvokat Arntzen som bevis i «landssviksakene». Hvorfor brukte han nettopp dette referat, som var forvansket i et avgjørende punkt, og ikke noen av de andre avisenes referater, som var riktige eller uforvansket? Dette har hr. Arntzen såvidt jeg har sett ikke gitt noen forklaring om. Kapitulasjonsdokumentet blev derimot ikke benyttet som bevis — skjønt det var av den største betydning for fersvaret. Det var riksadvokatens plikt å skaffe det fram. Denne pliktforførelse var til skade for sakens fulle opplysning. Leser man Kongens tale med ettertanke, vil man se at det ikke finnes det minste om at regjeringen ville fortsette Norges krig fra England. Tvertimot må de brukte uttrykk forstås derhen at den ikke tenkte på dette. Det henvises forøvrig til den foreliggende litteratur om emnet. Den viser at det også er mange andre omstendigheter som taler for at krigen mellom Norge og Tyskland var slutt den 10. juni 1940. Påtalemyndigheten har ikke på noen måte ført tilstrekkelig bevis for at krigen fortsatte etter dette tidspunkt. Følgelig skulle alle tiltalte som er dømt under denne uriktige forutsetning ha vært frifunnet for landsforræderi. —

2. Selvom spørsmålet under 1 besvares bekreftende, så spørres der om påtalemyndigheten har ført tilstrekkelig bevis for at de tiltalte forstod at krigen fortsatte tross kapitulasjonen. Såvidt jeg har sett, er ikke en eneste tiltalt blitt frifunnet på det grunnlag at han ikke hadde slik forståelse til tross for at avisredaktører og sakkyndige folk som regjeringsadvokat Kristen Johansen og advokat Holthe m. fl. på den tid uttalte offentlig at krigen mellom Norge og Tyskland var slutt i og med kapitulasjonen, og dessuten andre omstendigheter, som folk kjente til, talte for det. Folk — altså også NS-medlemmer — måtte da gå ut fra at nevnte krig var slutt. De fellende domme for landsforræderi er av denne grunn åpenbart uriktige, altså for-

di påtalemyndigheten ikke har ført bevis for at de subjektive betingelser for straffbarhet var tilstede.

3. Gjaldt forræderi-bestemmelsen i Strl. § 86 når Norge var okkupert av fienden, hensett til bestemmelsene i Haagerkonvensjonen av 1907, som jo forutsetter samarbeid mellom okkupanten og det okkuperte lands befolkning? Heller ikke dette spørsmål er tilstrekkelig utredet i «landssviksakene».

4. Var de av Nygaardsvolds regjering utferdigede beryktede provisoriske anordninger gyldige i Norge? Professor Jon Skeie — landets fremste strafferettsjurist — sier nei, og etter min mening burde alle jurister være enig med ham, som har vært deres lærer i strafferett. Så opplagt er saken. Den såkaldte Elverumsfullmakt og den påberopte konstitusjonelle nødrett hører bare hjemme i fantasiens verden — mildest talt. —

Ottar Huuse: Flukten fra sannhet og rett

Dette er påvist av professor Skeie i hans brosjyre om landssvik. De som er dømt etter disse provisoriske anordninger burde derfor ha vært frifunnet for straff og plyndring, da denne byting av lovgivning ikke var eller er gjeldende rett i Norge.

5. Er medlemskap i Nasjonal Samling straffbart som landsforræderi etter Strl. § 86? Professor Skeie sier nei — men i en plenumsak for Høyesterett svarte 7 dommere ja og 4 nei. Disse 4 kan man vel si var de beste dommere ved domstolen den gang. — Etter deres stemmegivning burde riksadvokaten ha innstillet forfølgningen for medlemskap i NS, da alle medlemmer hadde rett til å påberope seg strl. § 57, undskyldelig rettsvillfarelse, som grunn til frifinnelse. — Men Arntzen dret på i trygg forvisning om at han hadde statsmaktene i ryggen. Såvidt jeg har sett av Retts-tidende er ikke en eneste NS-mann blitt frifunnet eller fått straffen satt ned p.g.a. rettsvillfarelse. Det er klart at dette må være galt.

6. Har medlemmer av NS og særlig lederne gjort seg skyldig i høyforræderi i henhold til strl. § 98?

Høyesterett har til manges forbauselse enstemmig svart ja på dette spørsmål. Førstevoterende dommer Alten uttaler i en «landssviksak»: —

«At NS's ledere under krigen søkte å forandre rikets statsforfatning ved ulovlige midler er fullt på det rene. Men strl. § 98 setter også straff for medvirkning, og jeg antar derfor at den også må ramme alminnelige medlemmer av NS og Germanske SS Norge, når de har vært seg bevisst at de gjennom sitt medlemskap deltok i arbeidet med å omstøte statsforfatningen ved ulovlige midler».

De andre dommere sluttet seg til denne uttalelse. — Det er imidlertid ikke sant at NS's ledelse søkte å forandre statsforfatningen under okkupasjonen, og dette er alt annet enn å være på det rene. At en omstendighet er på det rene betyr at den ikke er omstridt eller at den er erkjent av alle parter. Men jeg tror ikke at et eneste NS-medlem har erkjent noe slikt som påstått av dommer Alten. I Statskalenderen i okkupasjonsårene stod da også Grunnloven innført helt uforandret fra før krigen, og noen beslutning av okkupanten eller Quislingstyret foreligger ikke i nevnte retning. Det er riktignok foreslått grunnlovsforandringer i NS's program, men det var selvfølgelig ment med LOVLIGE midler. Professor Jon Skeie sier da også i sin Strafferett at Quislingstyret ikke har tenkt å forandre statsforfatningen. I og med at okkupanten overtok styret i landet

blev forfatningen satt ut av funksjon — sier Skeie. De forandringer som blev gjort i styremåten i løpet av okkupasjons-tiden gjaldt derfor okkupantens styremåte og ikke statsforfatningen. Jeg synes dette er meget klart. Hr. Alten, som jo er en fremragende dommer, bør ta i seg igjen sin nevnte uttalelse.

7. Er NS-medlemmene solidarisk ansvarlig for den skade og det tap som Quislingstyret har påført vårt land under okkupasjonen? Høyesterett har med 8 mot 3 stemmer svart ja på spørsmålet. Også dette mindretall hørte til de beste dommere i Høyesterett. Professorene Castberg og Andenes er enige med mindretallet, og såvidt erindres også professor Skeie. Dommer Emil Stang voterte først. Han gir praktisk talt ingen begrunnelse for sitt standpunkt. Mindretallet har nok også denne gang retten på sin side. Hertil kommer at påtalemyndigheten ikke har sannsynliggjort at tap og skade er lidt.

8. Da de av de tidligere høyesterettsdommere, som ikke blev avskjediget av okkupanten, frivillig gikk sin vei og derved gjorde sitt til å bringe kaos i rettspleien, måtte det naturligvis ansettes nye dommere. Eller mente hr. Pål Berg og hans kolleger at landet skulle være uten Høyesterett? De aller fleste nyansatte høyesterettsdommere var medlemmer av NS. Antagelig hadde jøssingene boykottet stillingene. Men etter okkupasjonen blev disse dommere til deres store forbauselse arrestert og idømt svære straffer med tap av en hel del borgerlige rettigheter. Dessuten blev deres opptjente gasjer helt eller delvis inndradd. Det var lands-

forræderi og høyforræderi de blev dømt for!

Det står i dommene at de ved selve overtagelsen av stillingene ydet fienden bistand og søkte å forandre statsforfatningen ved ulovlige midler. Har man hørt på maken? Først var det nå den fungerende justitarius Mohr som skulle til pers. Det var ikke engang påstått at dommerne hadde avsagt uriktige dommer eller at de hadde begunstiget noen eller skadet noen som dommere.

I Høyesterett var dommer Berger førstevoterende i Mohr-saken. Han uttalte i sitt votum at lagmannsretten hadde slått fast at da domfelte i desember 1940 lot seg utnevne som medlem og midlertidig justitarius i den kommissariske Høyesterett, skulle denne samarbeide med NS og tyskerne i bekjempelsen av den norske motstandsbevegelse, hvilket er straffbart etter strl. §§ 86 og 98, sier han. Dette er etter min mening helt uriktig. Samarbeidet mellom den komm. Høyesterett og okkupasjonsstyret var ikke anderledes enn Høyesteretts samarbeide med regjeringen i normale tider, og førstnevnte samarbeide var like så lite straffbart som det sistnevnte samarbeide siden okkupasjonsstyret var lovlig i henhold til Haagerkonvensjonen. Og Høyesterett bevarte sin uavhengighet under okkupasjonen som ellers. Den bekjempet ingen motstandsbevegelse, men dømt etter loven og sakens bevisligheter som før. Forresten var den såkaldte motstandsbevegelse helt privat og i strid med Haagerkonvensjonen. At den komm. Høyesterett var et villig redskap i tyskernes og NS's hender, er den største usannhet. — Hva var det som tydet på det? Hvorfor har ikke domstolene nevnt noen eksempler på dette? Det kommer vel antagelig av at de ikke har noen slike eksempler. Sannheten er nok at de nyutnevnte høyesterettsdommere ytet sitt fedreland den største tjeneste ved overtagelsen av de ledige dommer-embeter. — Den nevnte Pål Berg, som også var hjemmefrontens formann, oppfordret da også advokatene til å fortsette å prosedere for Høyesterett etter dommerskiftet, og den senere formann i undersøkelseskomitéen advokat Gustav Heiberg, som hadde så meget stygt å si om de nye høyesterettsdommere i sin tale i det første rettsmøte etter okkupasjonen den 14. mai 1945, hadde prosedert med liv og lyst for de «nazistiske» dommere. Jeg var selv med som dommer et par måneders tid. — Men den samme Pål Berg har nok sammen med endel ondsinnede kolleger lagt seg på lur for å få oss grundig straffet og ribbet fordi vi hadde reddet rettspleien, som de gamle dommere hadde forlatt. Var det straffbart å ta imot ansettelse som høyesterettsdommer under okkupasjonen, måtte det vel også være straffbart for de andre dommere eller i det hele tatt alle statens tjenestemenn å fortsette i sine stillinger, da de jo på den måte «ydet fienden» (Forts s. side)

To bekjennelser

Det er så megen tale om bekjennelse om dagen. En kan ikke ta opp en avis uten å se lange utredninger om Evangelisk-Luthersk kirkes bekjennelse. Ole Hallesby — mannen fra granskings-kommisjonen av 1945, som godkjente likvideringene under okkupasjonen uten å undersøke nærmere, forlanger «en ord for ord» bekjennelse av alle prester, og når Hallesby forlanger det, så er det en dødssynd ikke å lystre. Vi lever jo i ett «demokratisk» samfund, med ytringsfrihet og «samvittighetsfrihet».

Det er derimot en annen bekjennelse vi har ventet forgjeves på og det gjelder historieforfalskningen og det såkalte rettsoppgjør. Og denne bekjennelse interesserer hundrede-tusener av norske menn og kvinner mere enn Hallesbys teologiske flisespikkeri, som treffende er kalt strid om pavens skjegg. For såvidt har Helge Krogh visstnok rett når han i sitt berømte innlegg i Dagbladet i februar 1953 erklærer «at det er overhengende fare for at Hallesby havner i sitt Helvede» selv om det tør være på andre premisser, som f. eks. at denne selvbestaltede åndstyrann er moralsk medskyldig i likvideringene til dømes mordet på Knut Knutson Fiane!

Vi venter altså på den eneste tvingende nødvendige bekjennelse fra toneangivende og autoritative personligheter. Eller er det meningen at de skal gå i graven, som general Ruge og ruge over sin viten? Hvor er i tilfelle denne rugeplass? kan vi spørre for

å tangere Hallesbys geografi uten kjærlighet.

To menn har gitt fragmenter av en bekjennelse. Ingen av dem er store i vingefanget og favnebredden. —

Den ene, en herværende jurist, sier i Morgenbladet for 2. mars 1953 under omtalen av ungdomskriminaliteten i Norge i dag:

«Bemerkelsesverdige ofte kommer guttene også fra ett miljø som var engasjert i det illegale arbeide under krigen. Unge og uten evne til å vurdere fikk de innblikk i den spennende «forbrytervirksomhet» som deres slektninger, venner eller bekjente drev».

Den annen heter Berggrav — hvis folkedommer-virksomhet her har en annen karakter enn ellers. Vi siterer ham i følge Vårt Land 26. oktober 1948:

«I forbindelse med den slappe moral etter krigen — vilkårlighet i forbindelse med løgn og sannhet, mitt og ditt, osv., uttalte biskop Berggrav: "Det var sikkert ikke mange som hadde tenkt at den holdning til disse begreper, som forholdene under krigen tvang oss til å innta, skulle få slike følger".

En kirke har jo de biskoper den fortjener, men bortsett fra Berggravs graverende uvitenhet om årsakslovene som han puerilt røper, så bekjenner han ett stykke på vei om den «forbrytervirksomhet» som fikk prestene — som noen selv har sagt det — til å føle seg som gangsters. Jevnfør Conrad Bonnevie Svendsen.

Alethofiles.

Vi lever alle i skyggen av løgnene fra London

Ja ikke bare vi som fikk føle det på kropp og sjel, — men også de andre, de på den «riktige» siden er mer eller mindre berørt av denne uhyggelige foreteelse. Folkesjelen har tatt skade og tilliten til de styrende er blitt svekket i en uhyggelig grad, og vil med tiden sikkert få uoverskulige konsekvenser.

Og hva skal de stakkars jøssinge tro? Under okkupasjonen ble de grepet av en slags psykose. Deres sunde fornuft tok ferie, de trodde alt de hørte av rykter og be-

retninger, av personlig sjikane og av forbrytelser vi angivelig skulle ha begått. Da så omsider vettet kom tilbake, tok de til å reflektere, og det resultat de kom til var ikke særlig oppmuntrende. De oppdaget at de var ført bak lyset, rett og slett løyet fulle, holdt for narr. Og så kom reaksjonen: Mistro til de styrende, mistillit til propagandaen, tvil og usikkerhet på alle områder. De *heldige* reagerte slik.

Men ikke alle har villet ta fornuften fangen. Mange vil

ikke ta et oppgjør med seg selv, andre tør ikke og atter andre finner det oppurtunt å late som om de fremdeles tror. Og så er det menneskefrykten da, angsten for hva den eller den vil si — å ja, det er så mange årsaker til at man skjuler sine virkelige tanker og meninger. Men tvil og mistro er der fremdeles.

Men tror noen at det følger veisignelse med en seier, — vunnet ved hjelp av løgn og bedrag? Nei og atter nei!

Det er et ord som sier at det aldri blir løyet så meget som etter en jakt og under en krig. For det sistes vedkommende kan en vel trygt si, at løgnen fra krigens dager strekker seg langt inn i fredens år, lenge, lenge etter at krigen er slutt. Vi kan bare ta for oss det barna lærer i skolen om årsaken til at krigen kom inn på norsk område. I Bernhard Stokkes bok: Folket vårt gjennom tidene, (godkj. av Kirke- og Undervisningsdept.), som brukes i folkeskolen står det: «I den siste krigen ville tyskerne skaffe seg bedre baser i krigen mot England og sikre malmtrafikken fra Narvik. Det var de viktigste grunnene til at tyskerne overfalt Norge natta til 9. april 1940». I en annen lærebok står det at *tyskerne overfalt Norge uten grunn.*

Dette er direkte løgn, men det blir prentet inn i barnesinnet i skolen. Gad vite om lærebøkene i historie blir korrigerert nå, etter at den offisielle britiske erkjennelsen er kommet, på at det var de allierte som førte krigen inn i Norge i 1940? Å nei, det varer nok lenge innen det blir gjort. Tross det at meddelelsen er offentliggjort i landets samlede presse.

Og å tro det? Nei, det skal nok mere til at Ola Nordmann går med på at han har tatt feil der. Jeg har flere gange spurt relativt opplyste jøssinger om de har lest meddelelsen. Nei, de har ikke sett den. Om de lyver eller sier sant vet ikke jeg. Når jeg så forklarer saken for dem, innvender de at det er ikke sikkert at meldingen er sann, den kan være misforstått. De vil ikke gi slipp på illusjonen om det tyske «overfall» på Norge. De klamrer seg til det som til et halmstrå de håper skal holde dem oppe. For tenk om det skulle gå opp for dem, at deres kjære England var den virkelige overfallsmann! Nei, det går ikke an. Og selv om britene ropte det ut over gater og streder, vil le man nok bare svare: Det

«Den fire hundreårige natten»

Det var kanskje ikke så galt allikevel

I Norsk Slektshistorisk Tidsskrift nr. 4—XIII skriver professor Francis Bull om vekselspill mellom nordmenn i Danmark og dansker i Norge.

På grunn av Norges politiske avhengighetsforhold til Danmark, har dette tema fra norsk side vesentlig vært ensidig drøftet ut fra synet på de innflyttede danske embetsmenn og slekter. Det kan derfor være av interesse å se litt nærmere på noen av de konkrete tall professoren anfører.

Mens det ved «tvillingsrikenes» adskillelse i 1814 fantes 158 dansk-fødte embetsmenn i Norge, var det 208 norskfødte embetsmenn i Danmark, og flere av dem i ledende stillinger innen administrasjon, rettsvesen og geistlighet. Tar man så for seg gruppen håndverkere og handelsfolk viser det seg at i løpet av det 18. århundre fikk 326 danske innflyttere borgerskap i Norges største by, Bergen, mens det samtidig var 1169 nordmenn som oppnådde borgerskap i København.

På orlogsflåten var det i 1711 omtrent dobbelt så mange norske soldater som danske, men blant offiserene var nordmennene i mindretall. Av de ca. 200 norskfødte sjøoffiserer under foreningstiden nådde imidlertid ikke færre enn 27 admirals grad.

Også på mange andre områder, ikke minst på åndslevets gjorde nordmennene seg gjeldende. Flere av de gamle

slekter har betydelige grener i begge land den dag i dag, og selv om det ikke lenger er så alminnelig at menn flytter fra Norge til Danmark eller omvendt for å finne seg et virkefelt, finner vi til gjengjeld desto flere eksempler på at kvinner gifter seg fra det ene av disse land til det andre. Professoren dveler særlig ved den kulturelle side av spørsmålet og betegner dette dansk-norske vekselspill som noe uhyre vesentlig ikke bare i norsk men også i dansk historie.

Frontkjemperne og soldatene

Det danske rettsvesen vil i lange tider være opptatt med straffesaker mot de soldater som i vinter deltok i mytteriene på ekserserplassene. Det påstås at drivkraften i mytteriene var kommunistisk agitasjon. Om dette skriver det danske blad «Revision» bl. a.:

«Det behøves særlig agitasjon for at soldatene forstår det umoralske og farlige i å ruste til kamp mot kommunismen, så lenge man med den største iherdighet straffer de tusener overlevende fra den frivillige kamp mot kommunismen. Soldatene er naturligvis klar over hvorledes det i påkommende tilfelle vi gå dem selv med samme menn som sist ved roret. De vil bli forrådt, hvis disse menn kan hytte seg selv der ved — som sist . . .

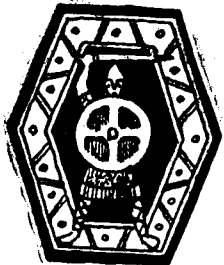
er ikke sant. Med andre ord: England lyver på seg selv.

Men ett menneske har jeg dog truffet som vedgikk at han hadde lest det og reflektert over det, og var rakrygget nok til å ta konsekvensen av erkjennelsen. Han sa: Etter dette er jeg på det rene med at England var fiende nr. 1, fordi de krenket vår nøytralitet, tyskerne ble fiende nr. 2. Derfor skulle vi ha kjempet mot engelskmennene først og så mot tyskerne, eller rettere sagt mot begge på én gang. Da hadde vi hatt æren i behold iallfall. Men det største sjokket meddelelsen gav meg, er at jeg ikke lenger stoler på noen. Jeg kommer aldrig til å tro politikere og statsmenn mer.

I almanakken for året 1953 står det på 9. april: Tysk

overfall på Norge i 1940. 8. april står blank. Der burde vært anført: Engelsk-fransk mineutlegging i norske farvann.

Men nei, våre hjemlige jøssinger vil nok ikke ha noen objektiv vurdering av de begivenheter som førte til katastrofen i 1940. Alle meddelelser, som skal klarlegge den daværende situasjon, blir gitt ut fra en subjektiv innstilling og er en fortsettelse av løgnene som flommet så villig ut fra kildene i London under okkupasjonen. Men én ting er sikker: Løgn avler løgn, løgn skaper frykt, frykten får de de feige til å finne en syndebykk for sine mistak og mishandle denne stakkars bukken.

En gjennomlyst justitiarius

Hvorfor reagerer ikke Riksadvokaten?

Litt for og imot

Der finnes selvsagt en rekke grunner som taler imot at vi holder kontakt med hinannen, at vi henleder oppmerksomheten på oss, at vi selv gjør noe for å endre det stempel som er satt på oss.

«Jeg er ikke interessert i det der lenger, — er blitt grundig kurert for alle tanker om å blande meg i politikk».

«Vi har gjort vårt engang, nå kan de andre berge landet. Jeg har nok med meg selv og min familie».

«Jeg er selvstendig næringsdrivende og kan ikke vekke anstøt til noen kant. Fortid får være fortid, — nå får en se framover og greie seg som best en kan».

«Jeg føler jo et visst fellesskap med de nærmeste kamerater fra dengang, de jeg lærte å kjenne, de som virkelig ble mine venner. Men de andre, de jeg ikke kjenner personlig, de er ganske uvedkommende mennesker for meg».

«Det tjener ikke til noe. Selvsagt er der begått en urett, men der vil aldri bli gjort endringer eller innrømmelser så lenge denne generasjon styrer. En gjør best i å tenke minst mulig på det».

Å vi har hørt det alt sammen, — mange ganger. Vi er så enig, så enig med dem alle, — unntagen med ham, som synes alle kamerater han ikke kjenner personlig er ham uvedkommende. Selv kan vi ikke si at vi føler noe spesielt overfor enhver som var borte i vår politiske bevegelse under krigen. Blandt dem var motiver og innstilling så forskjellig at det kunne være som to verdener når man gikk hverandre litt på klingen og kom igjennom fraserne og slagordenes politur. — Men en mann som sto sin tærn på Østfronten dengang det gjaldt mest, som har stått ved sine handlinger og tatt følgene — med ham føler vi et sterkt fellesskap — selv om vi ser ham for første gang. Dumt kanskje, men slik er vi nu engang.

Og gjennom lange perioder kan dagens krav være domi-

Forleden belønnet Kretsen i Grimelundssvingen Norges juridiske Kronhjort med kommandørkorset av St. Olavs Orden. «For embetsfortjeneste». Hvori denne embetsfortjeneste vesentlig består er mer i det dunkle for menigmann, men Kretsen har den åpenbart gledet. . . Men i dag gjelder vår visitt et annet Krondyr. . . Høyesterettsdommer Thomas Bonnevie har innlagt seg stor fortjeneste av etterforskningsarbeidet omkring toppfiguren i Kretsen, som dekorerte ham med Storkors av St. Olav, — daværende høyesterettsjustitiarius Paal Berg. — I sin bok «Høyesterett og Riksrådsforhandlingene» skriver herr Bonnevie på side 8 og 9 blant annet: «Innstillingen (Undersøkeiskommisjonens) legger skylden for det ulyksalige forløp av Riksrådsforh. helt og holdent på de deltagende medlemmer av presidentskapet. For meg står det imidlertid slik at allerede det materiale som innstill. selv inneh. må føre til

nerende også hos oss. Inntil vi hører eller ser det igjen, dette ordet, som vi aldri kan eller vil forsone oss med.

På førstesiden i en dagsavis finner vi det kanskje, brukt i en dagligsdags notis, som et greitt definert og hevdvunnet norsk ord:

«Landssvikerne har betalt så og så mye til Statskassen», står det.

«Landssvikerne kommer ikke inn i Telegrafverket».

Landssvikerne, — det er oss det.

Vi har sveket vårt land. Vi holdt ikke mål. Vi sviktet da mest det gjaldt. Vi viste ikke nasjonal holdning. Om enn norske av fødsel så er vi dårlige nordmenn — de gode det er de andre det, de som fulgte strømmen og flertallet den gangen.

Dette er norsk presse og norsk historieskrivning av i dag.

Når vi ser dette landssvikerordet brukt på denne måten, så tar tankene gjerne en bestemt kurs. De streifer alle de pur unge guttene som dro avsted av fri vilje og uten

den slutning at presidentskapets skyld her ikke er større enn Paal Bergs, ja at det i virkeligheten er Bergs svakhet som er forklaringen til at presidentskapet «kom på gale veier» og endog henstillet til Kongen å abdisere.»

«Jeg vil søke å godtgjøre:

1) Vedkommende fredag 14. juni (1940): at Paal Berg gjennom utarbeidelsen av sitt «forhandlingsgrunnlag» — som motforslag overfor det tyske ultimatum av 13. juni — gikk langt utenfor forfatningen.

2) Vedkommende lørdag 15. juni: at Berg a) om formiddagen unnlot å orientere Høyesterett om det under 1) nevnte forhandlingsgrunnlag», som i det øyeblikk ville vært av største betydning for Høyesterett å kjenne, — og b) at han om ettermiddagen stikk mot alle forutsetninger fortiet for medlemmene av Stortingets presidentskap at Høyesterett til bruk for presidentskapet hadde vedtatt et omhyggelig overveiet

noe påtrykk, og så døyte flere Russlands-vintre kanskje. De tar med alle de ikke så lite tilårskomne, som dro fra familie og en stø borgerlig tilværelse. De stanser gjerne ved det tusentall som ligger igjen der borte i den russiske jorden, — helt nede fra Tereks sølsvidde bredder opp til den tynne sumpskogen i Karelen.

Landssvikerne var de, etter norsk presse og norsk historieskrivning i dag. Landssvikerne — de som ga livet sitt for dette landet og kanskje døde med Norges navn på leppene.

Det er når vi ser eller hører dette at vi har lett for å glemme alle de fornuftige argumentene. Dette er så bort i veggene at man føler en sterk trang til å gjøre noe ufornuftig, — selv om kundekretsen eller arbeidskameratene skulle få et lite sjokk.

Intet sårer et menneske så dypt som det å lide urett.

Viljen til å rettfærdiggjøre seg er en naturlig reaksjon, som først opphører der mennesket har oppgitt seg selv.

og utformet P. M. i anledning av det tyske ultimatum.

3) Vedkommende søndag 16. juni: at Berg inntrengende oppfordret presidentskapets medlemmer til å fortsette forhandlingene med tyskerne, skjønt det var helt på det rene at nå skulle der forhandles om norske innrømmelser i strid med Norges forfatning.

4) Vedkommende mandag 17. juni: a) at Berg om ettermiddagen ga sin tilslutning til biskop Berggravs forsøk på gjennom henvendelse til Delbrügge å bringe muligheten av særfred mellom Norge og Tyskland på det rene, — og b) at Berg samme ettermiddag henvendte seg til den svenske minister i Oslo for å bringe på det rene om denne var villig til å formidle en telegrafisk henstilling til Kongen om frivillig å gi avkall på tronen.

5) Vedkommende tirsdag 18. juni: at Berg skjønt han

NA frarådet presidentskapet å henstille til Kongen å abdisere, unnlot å legge noen kraft i frarådingen og spesielt at han fremdeles unnlot å gjøre bruk av Høyesteretts P. M. av 15. juni, idet han fremdeles fortiet dette dokumentets eksistens.»

Såvidt høyesterettsdommer Bonnevie.

Disse fæle siktelse mot Paal Berg sementerer hans kollega i Høyesterett — Thomas Bonnevie — grundig i sitt skrift, som brukes altfor lite av justisofrene under offensiven. Herr Bonnevie er da ingen «bitter kverulant» som er så sosialt ubeskyttet at han er ett lett bytte i injuriersaker, for å slå ned «landssvikerens angrep på «Retts»-oppgjøret, som herr Aulie og Kretsen har vært så fornøyet med hittil. —

Hvorfor har det ikke vært lyd i den ellers sterkt selvreklamerende Paal Berg og i påtalemyndigheten i anledning Bonnevis bok?

Valget og vi

Herr redaktør!

De har rett. Vår oppgave er foreløpig: «Sosial, politisk og økonomisk gjenreise på den gamle grunnlovens og de historiske sannheters grunnlag, og det skulle da også være nok til samling i vårt helt upolitiske forbund av politisk dømte».

Ja, det er fullstendig nok til samling. Det ser dessverre ut til å være «i meste laget». Jeg har sagt det før, og jeg gjentar det her: Kan vi ikke «samles» om Folk og Land, så har vi ingenting å gjøre ved valgurnene for egen regning. De, som vil påskjønne et eller annet av de politiske partier for «utvist vennlighet» mot oss, de får skaffe seg den glede og tilfredsstillelse. Vi andre velger å «sitte hjemme» — inntil videre.

Denne regelen må imidlertid ha følgende unntakelse: De som bor slik til, at de kan gjøre bruk av den stemme-

seddel, som det står Moseid eller Stavang på, de må også føle ansvar for, at disse sedlene havner i valgurnen. Det er den eneste valgdeltagelse som har noen interesse for oss — under den nåværende situasjon.

Det høres jo bra ut dette, at noen av oss allernådigst har fått stemmeretten igjen. Ikke sant? Joda. Vi kan danne en liten gruppe av stemmeberettigede «landssvikerne». Det er da noe. —

Men samfunnsmessig sett er vi fremdeles politisk «spedalske». Det må vi aldri glemme. Og de som har satt «sykdommen» på oss, får også sørge for helbredelsen. — Og her hjelper ingen annen medisin, enn en åpen og uforbeholden erkjennelse av, at vi er brukt som «offerlam» for andres synder. —

Ivar Frihaug—Osa.

Prompt levering i kasser a 75 kg.

tilbys nyfrosset fersk skinn- og benfri torskefilet, usaltet, til en kilopris av 70 øre. I kassevis kr. 52,50 inklusiv kassen. En del tønner saltet storsild til dyrefor, tønnepris kr. 35,00.

OTTO OTTESEN HAVNERAAS, Kristiansund N.
Tf. 1630 — Telegr.adr.: Havneraas

Et brev til en stortingsmann

Hr. Stortingsmann Svarstad, Oslo

Jeg hørte Dem i andakten i radio 30. april d. å. Uheldigvis hadde jeg bedt en mann som tilfeldig var til stede sitte ned og høre på Dem. Da De kom med uttalelsen om den avgrunn av ondskap vi hadde sett ned i under okkupasjonen, reiste mannen seg og sa: «Forbannede hykler». Så gikk han — ikke akkurat oppbygget.

Jeg syntes Deres uttalelse var forstemmende, men syntes også mannens reaksjon var for sterk. Og likevel — jo mer jeg tenker over hva De sa, og tonen De sa det i, så kan jeg ikke verge meg mot å synes det blir utålelig å måtte høre i tide og utide hvor framfor andre mennesker enkelte synes de er.

Jeg har ikke innlagt meg fortjenester hverken i den ene eller andre retning, men jeg synes stortingsmenn bør være tilfreds med den glorie de har benyttet stillingen til å gi seg selv, og den jordiske fortapelse de har fordømt et stort antall medmennesker til. Er det i tillegg til dette nødvendig å bruke andaktsstunden til å trække videre med jernhelen, og å sprøyte gift inn i tusener av menneskesinn? Ve den forargelsen kommer fra!

Jeg viste nevnte forargede tilhører ovenstående. Da sa han: «Nå kommer Svarstad til å se mot himmelen og si:

«Herre Jesus, no ser du at dei forfylgjer meg for ditt namn skuld. Du lyt løna meg for det med ei ny stortingsseta, eller ei onnor vyrdeleg stilling».

Dette sier Dem vel ingen ting. Når De ikke har oppfattet det om farisæeren og tolleren så får De sove videre i Laviks himmel til De våkner i Hallesbyes helvede.

Med hilsen

En som hørte «andakten».

På halen — og 'på post

Kristiansands populære og for sine rammende bemerkninger kjente politimester — Chr. W. Rynning-Tønnesen, har nettopp fylt 60 år og blitt behørig hyldet. I sin omtale av fødselsdagsbarnet kommer en forfatter i «Verdens Gang» med følgende pussige og interessante opplysning:

«En gang var han aktor i en krigsrettssak, hvor en kaptein fra Sørlandet med bopel i Oslo, sto tiltalt for ikke å ha møtt til mobilisering i Kristiansand i april 1940. I prosedyren kom forsvareren til å bruke uttrykket «å bli sittende på sin hale». I sin replikk erklærte politimesteren seg enig i anvendelsen av uttrykket i foreliggende situasjon. Det passet på tiltaltes tilfelle, mente han. «Det går ved gud ikke an for en offiser å bli sittende på sin hale — og ganske spesielt ikke når det brenner under rumpen på den ganske

nasjon». Han sier rumpen med u».

Slik anskuet den gode politimester i Kristiansand situasjonen. I landet hovedstad så man mere forståelsesfullt på «rumpetaktikken». Hvorfor skulle man risikere liv og lemmer, for ikke å snakke om l'kteorganene i aprildagens skarpe kruttrøyk. Hva sa vel erkeengelens røst i høyttaleten? — — —

Ved minnegudstjenesten i Narvik kirke søndag 12. apr. talte biskop Krohn-Hansen i sterke og varme ord om de tapre marinefolk som falt på sin post i kampene ved Narvik i april 1940.

Så forskjellig kan det arte seg. I Narvik falt man på sin post — i Oslo valgte man å bli sittende på sin hale. —

Gudskjelov at Rynning-Tønnesen, som øyensynlig ikke liker «hale-offiserer», av skjebnen er plasert i betryggende avstand fra hovedstaden. Ola.

Uten forsvar —

«Revision» har ofte henledet oppmerksomheten på, at russerne fra den tyske Østersjøkyst med de nu styrbare tyske V-bomber og andre våpen kan bombardere Danmark i grus uten at de behøver å risikere menneskap eller flyvemaskiner. Den danske presse tier om disse forhold, fordi opplysninger herom vil få den ennu vill-ledte del av befolkningen til å innse det formålsløse og utslettende i den krigspolitik som nu er Danmarks utenriks- og militærpolitikk.

Nu opplyser imidlertid engelsk presse, at øya Rügen i Østersjøen er utbygget som et atombeskyttet område, — hvorfra russerne er i stand til å bombardere ikke bare Danmark, Norge og Sverige, men også England.

Det kan ikke være skygge av tvil om riktigheten av disse opplysninger, og det vil si — at Danmark, som ligger like utenfor bomberørens munnings, vil bli utslettet samme dag som krigen bryter løs, bare fordi vi ikke kan

passe oss selv, men ved den tåpelige og ansvarsløse utenrikspolitikk er blitt et ledd i Amerikas krigsanstregelser. Man har hatt valget mellom et Danmark bestående av amerikanske soldater under skuddsikker betong og landet med mennesker, byer, marker og skoger.

Bjørn Kraft, Hans Hedtjost og Erik Eriksen har uten å spørre befolkningen valt det første, og det kaller de forsvaret. Saken er, at de ikke har hatt nasjonal ryggrad og holdning til å føre en politik, der så meget som mulig bevarer danske menneskeliv og danske verdier. Den nøytralitetspolitikk, som ved Sveriges og andre små lands side førte oss frelst gjennom to verdenskriger, er med hånlige bemerkninger kastet på søppelhaugen og erstattet med noe som er verre enn den mest hasardiøse eventyrpolitikk.

«Revision» nr. 5—1953.

NS-FOLK

Jeg syr billig for dere. Telefon 67 09 26, Tante Jenny.

BONDEGUTT

(bra situert) ønsker bekjentskap med liketil dame ca. 30-35 år. Intr. alt av verdi. Bil. mrk. «Diskresjon» til bladets eksp.

Et ærlig spørsmål

Kongens ord i hans tale til fordel for Norges hjelp til India var en konge verdig. — Det var ikke bar stolte og myndige ord; det var hjertelige ord som sikkert vil varme de fattige og nødlidende i det fjerne landet India, når de får kunnskap om dem.

Men tenk om kongen kunne hatt like så varme følelser for Norges pariaer og vært en varmhjertet konge for alle dem som nå i 8 år har måttet tåle dødsstraff. — fengsel og økonomisk nød — både for seg selv og sine nærmeste kjære, som i tillit til kongens ord og lovens beskyttelse har trodd at de Haagerreglene som kongen antagelig egenhendig har undertegnet i 1907 skulle være den riktige lov og den uangripelige rettesnor for deres liv og levnet under den første prøven, her i Norge, på Haager-reglens eksistens. Hadde kongen stilt seg slik, ville meget vært bedre også her i Norge. Det er nemlig ikke bare de som tilhørte NS direkte, som er blitt en trist skjebne til del. Og kongen er da vel alle nordmenns, også den dårligstes, konge. Hvorfor da så hårdhjertet at han gjennom 8 år rolig har kunnet se på hvordan en ganske stor del av det norske folk, selvfølgelig med hans stillestående samtykke, har blitt behandlet som pariaer, trakassert og forfulgt på grunn av at deres slektninger har vært godtroende nok til å følge Haagerreglens klare og greie bestemmelser om befolkningens rette forhold under krig og okkupasjon. De uskyldige blir nemlig straffet like meget som de «skyldige» for blod er dog når alt kommer til alt, tykkere enn vann.

G.

x

ENSOM

frontkjemper ønsker korr. med kvinne. Helst fra Østlandet. Foto.

Bill. mrk. «Sommeren 1953» til bladets eksp.

VÆRELSE

Fra 15. juni eller før trenger jeg et værelse. Kan noen hjelpe meg med det?

Bill. mrk. «Ordensmann» til bladets eksp.

TANNLEGE MAAMOEN
Mansteensgt. 2. Tlf. 44 36 90.

VEKKERUR

Kr. 19,—, 21,75, 23,75, 25,75, 28,50. Beste kvalitet. Jung-hans rød, grønn, blå og gul. Sendes mot oppkrav.

Urm. R. GJESSING
Drammen.

Skrivemaskiner

Et mindre parti Rheinmetall Portable med koffert og 1 års garanti ankommet. Pris kun kr. 562,—. Avbetaling innrømmes.

SVERRE JACOBSEN
Ilseng.

Overrettssakfører

Ketil Harnoll

Munkedamsv. 5, Oslo
Tlf. 42 21 30

Observer!

Ny liste over bøker til supplerings av forrige sendes mot 15 øre porto. «Solbrisboken» nedsatt pris!

HEURECA T/W
Maridalsv. 205 — Oslo.
Tlf. 38 06 08.

Stor prisnedsettelse

R. Astrup Nielsen

Eventyret om «SOLBRIS»

300 sider. Rikt illustrert. Tidligere pris kr. 23,—

Nå kr. 13.— innbundet

portofritt mot forskuddsbetaling. Mot postoppkrav pluss kr. 0,80.

Benytt den som gavebok til enhver anledning.

MARTINUSSENS FORLAG
BERGEN

Redaktør A. Olesens brosjyre

med riksfører Himmlers uttalelse om Tysklands avtale med den danske regjering om besettelsen av Danmark 9. april 1940 vil kunne fåes tilsendt ved å tilskrive redaktør A. Olesen Store gade 34, Aabenraa, Danmark. Brosjyrens kostende, kr. 1,50 pluss kr. 0,40 i porto, tilsammen kr. 1,90, kan medsendes bestillingen i norske frimerker til det tilsv. beløp.

Stille om . . .

(Forts. fra side 1)

for forbrødring mellom Ute- og Hjemmefront. Alle var in culpa. Der blev gitt et forhåndsamnesti som omfattet alle «anerkjente politiske størrelser» og de kapitalister som de borgerlige er avhengig av.

Og så kom Fellesprogrammet. Det blev en dårlig handel for de såkaldte borgerlige. Man ofret først rettsvesenet. Så kom sosialiseringen. Et hundre og femti millioner blev tallet ut av den norske skatteborgers lomme for å ta knekken på domstolens anseelse. Vel anvendte penger! Man hadde riktig nok tenkt å bruke dem på å ta knekken på oss.

Hvorledes gikk det med statskirken? Var ikke den også verdifull? Den overlot

man til Berggrav. Han greide å ødelegge dens anseelse bedre enn noen bolsjevik. — Kirkefronten havnet i sin berggrav, hvor den hører hjemme.

Norge er et av de mest tilbakeleggende områder i verden. Det burde nu ofre all sin kraft på en storrensjoring uten like.

Verdensvaktmester Trygve Lie er ledig på torvet. Han vet bedre enn noen annen hvor skitten skal finnes.

H. F. K.

Seierherrenes lov

OG DA GRUNNLAGET SVIKTET

Som et apropos til stortingsdebatten om «rettsoppgjøret» — skal vi gjengi litt av de amerikanske Nürnberg-dommeres kjennelser i den store prosess mot de tyske ledere:

«Vi danner her et tribunal — hvis absolutte fullmakt og domsmyndighet beror på de fire bestemmelsesmyndigheters vilje og makt. . . . I de punkter, med hensyn til hvilke det må antas, at kontrollrådslov nr. 10 går ut over de i folkeretten fastlagte prinsipper, beror tribunalets autoritet naturligvis på det, at de land overfor hvilke Tyskland har kapitulert betingeløst — eo ipso praktiserer sin suverene lovgivende makt».

Dette er hentet fra amerikanerinnen Freda Utleys bok: «Dyrekjøpt hevning», som utkom i USA i 1949. Hun forteller der, at engleenderne og franskmennene og eiendommelig nok også russerne etter gjennomførelsen av den første store prosess mot hovedmennene ble klar over at grunnlaget sviktet og at det Internasjonale Militærtribunal deretter oppløstes. — De følgende 12 prosesser ble gjennomført av amerikanerne alene. Det var, si kansk skuespill: Dommerne og er Freda Utley, et rent amerikanske statsborgere, forhandlingene fant sted under det

amerikanske flagg, de begynte hver morgen med at rettsmarskalken ba om Guds velsignelse for USA, og selve dommen ble innledet med ordene: «De Forenede Stater av Amerika som anklager mot . . . som anklagede».

Freda Utleys bok er selvsagt ikke oversatt. Den er et for alvorlig vitnesbyrd om den store rettsvillfarelse i etterkrigsårene og gir et skremmende bilde av hva vi kan vente av den neste krigs seierherren.

ET FNUGG AV SANNHET?

En henrivende dame vendte seg mot sin bordkavaler og spurte: — Hva er Deres stilling?

— Jeg er fengselsdirektør, — svarte han.

— Nei, hvor det er vanvittig interessant, sa damen og så på ham med store beundrende blå øyne. Hvorledes blir man det? Begynner man som ganske alminnelig fange og arbeider seg opp igjennem gradene?

Et fnugg av sannhet? Ja, det kan man si, bare med den for-

FOLK og LAND

Utkommer hver lørdag i Oslo
Redaksjon: Postboks 1407, Oslo.
Telefon 55 76 56

Ekspedisjon: Kierschowsgt. 5
Oslo — Telefon 37 76 96

Abonnementspriser:
Kr. 16, pr. år, kr. 8, pr. halvår.
I nøytralt omslag kr. 30,— pr. år, kr. 15,— pr. halvår.

Sverige, Danmark: Kr. 20, pr. år,
kr. 10 pr. halvår.

Utlandet forøvrig: Kr. 24, pr. år,
kr. 12, pr. halvår.

Annonsepris: 32 øre pr. millimeter over en spalte.

Løssalgpris: 40 øre.

Bruk postgiror. 16450

Sambandstrykkeriet A-S — Oslo

skjell, at man på en eller annen måte må ha hatt berøring med «hjemmefronten» og da helst så snart som mulig etter kapitulasjonen. Det er kvalifikasjoner nok her på bierget. —

Flukten fra . . .

(Forts. fra side 4)

bistand». Men det blev nok ikke tale om det. Dermed blev også grunnsetningen om likhet for loven brutt. Når hr. Arntzen undskylder seg med at NS-folk skulle straffes særskilt på grunn av sin ideologi, er dette en stygg tilsnikelse og heimebrygget jus hos hr. Arntzen. Vår rettsforfatning anerkjenner ikke den slags bar-

barisk jus. Er en handling en forbrytelse, så er den forbrytelse uansett den politiske oppfatning den handlende har — selvfølgelig. Hr. Arntzen har ikke holdt mål med våre tidligere riksadvokater. —

Advokat Henrik Berg uttalte i sin forsvarstale i Quislingsaken for Høyesterett bl. a. «Og Høyesteretts plass i grunnloven var ikke endret, men de lovlige oppnevnte medlemmer av retten hadde p.g.a. konflikt med Terboven nedlagt sine embeder. At dom-

felte og hans kolleger prøvde å skaffe en nødtørfert erstatning for Høyesterett, kan ikke betegnes som et forsøk på å forandre statsforfatningen. Såvidt vites forelå det for Høyesterett og dens grunnlovsmessige stilling ikke engang tanke på noen forandring». Dette sa altså en av våre beste advokater. Quisling blev da heller ikke dømt for landsforræderi eller høyforræderi for sin medvirkning til ansettelse av de nye dommere i Høyesterett, hvorimot disse blev

straffet som foran anført. Er det sammenheng i dette? Høyesterettsdommeren skulle naturligvis ha vært frifunnet bl. a. med den begrunnelse som uttalt av advokat Berg.

Det kunne skrives en hel bok om angrep på det såkaldte rettsoppgjør. Men hva jeg foran har anført er tilstrekkelig til å vise hvor skrøpelig — og jeg har nær sagt — hvor barbarisk «rettsoppgjøret» er. Hva sa så de forskjellige stortingsmenn om det?

Mordet på Knut Knutson Fiane

MUNTHE-KAAS'S SISTE KNALLER OM «ANGIVERI»

I ett brev til undertegnede, datert Kr.sand S. 29. 10. 1947 skriver den daværende dommerfullm. M.-K. nedenstående rystende linjer: «Videre må De være oppmerksom på at folk kunne bli oppført på angiverlister ikke bare når man kunne påvise et angiveri, men også hvis der var fare for angiverier eller forfølgelse av gode nordmenn.»

— Ja, fikk man de rette uvenner og trådte den mektige camarilla på tærne under hevdelse av norsk rettsorden, så kunne en slik ekte nordmann og Bjørnson-natur som advokat og overlærer Edmund Haug bli ført opp på listen av en Sam. Knutzen.

Likewise brutalt åpen som Asbjørn Sundes merkværdige bok MENN I MØRKET er

det — likeså fortjenstfullt og realt var det av P. Munthe-Kaas å tre åpent frem fra illegalitetens tussmørke med sine ovenfor gjengitte meninger i en farlig materie, som derved kunne settes under offentlig debatt. Det var ridderlig av ham å oppsøke meg personlig for å forklare seg. Derfor respekterer jeg ham, selvom jeg ikke deler hans oppfatning! For å bruke en overskrift av Scharf-fenberg nettopp i dette tema mener jeg at M.-K.s syn på det politiske mord utført med eller uten «Haugianske» eller Knut Møyens svarte masker betyr: *Oppløsning av rettsbegrepene!*

ADVOKAT ALBERT WIESENERS ARTIKKEL «ANGIVERI»

H.r.advokat Albert Wiesener skrev én måned etter

mordet på min mann i stridskriftet Ragnarok's oktobernummer 1944 en etter min mening selvsynende artikkel «Angiveri». Jeg er i besittelse av en avskrift, men gjør oppmerksom på at jeg ikke har sammenholdt denne med teksten i vedk. art. Wiesener skrev bl. a.:

«Normalt vil ingen finne det galt at man varsler politi ved innbrudd eller overfall. Men i dag er dette plutselig annerledes som så meget under krigen. I dag er den konvensjonelle terror i Norge så sterk at folk flest ikke tør melde ett mord, — dersom mordet skjer den vedtatte veien. Da tør man ikke trekke angiverbetegnelsen på seg. Man kunne selv bli skyteskive i neste omgang. Og slik går det for seg at ikke ett menneske rører en finger for å stanse drapsmannen — når en politimann eller et partimedlem blir skutt ned på gaten. Man lar den døde ligge og går ubekymret, eller i beste fall vettskremt videre.»

«Så brer da nyheten om

det siste drapet sig over byen i en atmosfære av glad nyfikenhet parret med sløv likegyldighet for sakens menneskelige og samfunnsmessige sider. Og i nyhetens kjølvann følger med usvikelig sikkerhet og himmelropende kritikkuløshet den hvermannsforklaring, at den drepte har vært et moralsk mindreverdige individ. Eller som det heter i terminologien: Han har vært angiver!»

«Med dette slagord dreper man sympatien for den drepte og man rettferdiggjør gjerningen i publikums øyne. For «angiveri» står for folk flest som inneberegpet av alt som er sjofelt. Ja, det er noe så ubegripelig sjofelt at det nesten ikke spiller noen rolle om det virkelig er sandt. — Ingen vil nedverdige sig med nærmere å undersøke skylden hos den som er mistenkt for noe så sjofelt. Her godtar rettsidéens forkjempere uten videre snikskyttens domstol.»

«Det synes så selvfølgelig at vedkommende ble skutt — fordi han var angiver. — Det

faller ingen inn at slutningsrekken kan være omvendt. — Man går ut fra at han var angiver, fordi han ble skutt. . . . Jeg er ikke NS-medlem. Det har sine grunner. Men jeg er såvisst ingen jøssing. Og jeg har mange av mine beste venner i partiet. Jeg har atskillig personalkunnskap der, og jeg vet hvor billig den er den gjengse forestilling om at partiet består av «forrædere» og «angivere» i disse ords odiøse forstand. Det er fristende å spørre den gode borger eller borgerinne i Oslo: Var den eller den endog den av de snikskutte virkelige moralsk mindre verdte enn De selv — hvis dette skulle bedømmes nøkternt? Hvordan kan De være sikker på det på forhånd? Hvor meget vet De i det hele tatt om den drepte? De som har nektet å omgås ham, snakke med ham eller overhode å kjenne ham? Har den tanke aldri streift Dem at motstandere kan være ærlige folk, selvom de ikke skjønner alle ting så godt som De gjør det?»

(Forts.)